

**Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky**

**SPRÁVA O STAVE
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
V ROKU 2006**

**Slovenská agentúra
životného prostredia**

Stratégia štátnej environmentálnej politiky
vedie k začleneniu Slovenskej republiky,
ako samostatného štátu, do globálnej
aliancie, tvoriacej predpoklad
dosiahnutia celoeurópskej a celosvetovej
environmentálnej bezpečnosti, mieru
a trvalo udržateľného rozvoja
a života na Zemi ...

zo *Stratégie štátnej environmentálnej politiky z roku 1993*

STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

• ENVIRONMENTÁLNE PRÁVO

V Zbierke zákonov SR boli v roku 2006 uverejnené nasledujúce právne predpisy zamerané na starostlivosť o životné prostredie.

Zákony

- **Zákon č. 10/2006 Z.z.** ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 129/2002 Z.z. o integrovanom záchrannom systéme v znení zákona č. 579/2004 Z.z. a ktorým sa mení zákon č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- **Zákon č. 24/2006 Z.z.** o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- **Zákon č. 124/2006 Z.z.** o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- **Zákon č. 126/2006 Z.z.** o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- **Zákon č. 127/2006 Z.z.** o perzistentných organických látkach a o zmene a doplnení zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- **Zákon č. 184/2006 Z.z.** o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe,
- **Úplné znenie zákona č. 223/2001 Z.z.** o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (oznámenie č. 409/2006),
- **Zákon č. 528/2006 Z.z.**, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 238/2006 Z.z. o Národnom jadrovom fonde na vyradovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Nariadenia vlády

- **Nariadenie vlády č. 18/2006 Z.z.** ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 280/2004 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča do obehu,
- **Nariadenie vlády SR č. 115/2006 Z.z.** o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacich s expozíciou hluku v znení nariadenia vlády SR č. 555/2006 Z.z.,
- **Nariadenie vlády č. 252/2006 Z.z.** o podrobnostiach o prevádzke kúpalísk a podrobnostiach o požiadavkách na kvalitu vody kúpalísk, vody na kúpanie a jej kontrolu,
- **Nariadenie vlády SR č. 253/2006 Z.z.** o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci,
- **Nariadenie vlády SR č. 276/2006 Z.z.** o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami,
- **Nariadenie vlády SR č. 322/2006 Z.z.** o spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností,

- **Nariadenie vlády SR č. 325/2006 Z.z.** o podrobnostiach o požiadavkách na zdroje elektromagnetického poľa a na limity expozície obyvateľov elektromagnetickému poľu v životnom prostredí,
- **Nariadenie vlády SR č. 329/2006 Z.z.** o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetickému poľu,
- **Nariadenie vlády SR č. 334/2006 Z.z.** o podrobnostiach o nakladaní s inštitucionálnymi rádioaktívnymi odpadmi,
- **Nariadenie vlády SR č. 337/2006 Z.z.** o podrobnostiach o prevencii a kontrole prenosných ochorení,
- **Nariadenie vlády č. 338/2006 Z.z.** o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci,
- **Nariadenie vlády SR č. 339/2006 Z.z.**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií,
- **Nariadenie vlády SR č. 340/2006 Z.z.** o ochrane zdravia osôb pred nepriaznivými účinkami ionizujúceho žiarenia pri lekárskom ožiarení,
- **Nariadenie vlády č. 345/2006 Z.z.** o základných bezpečnostných požiadavkách na ochranu zdravia pracovníkov a obyvateľov pred ionizujúcim žiarením,
- **Nariadenie vlády SR č. 346/2006 Z.z.** o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany externých pracovníkov vystavených riziku ionizujúceho žiarenia počas ich činnosti v kontrolovanom pásme,
- **Nariadenie vlády SR č. 347/2006 Z.z.**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o radiačnej monitorovacej sieti,
- **Nariadenie vlády SR č. 348/2006 Z.z.** o požiadavkách na zabezpečenie kontroly vysokoaktívnych žiaričov a opustených žiaričov,
- **Nariadenie vlády SR č. 349/2006 Z.z.**, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie radiačnej ochrany pri preprave rádioaktívnych žiaričov a rádioaktívnych látok,
- **Nariadenie vlády SR č. 351/2006 Z.z.** o podrobnostiach o ochrane zdravia pred účinkami optického žiarenia pri práci,
- **Nariadenie vlády SR č. 353/2006 Z.z.** o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia,
- **Nariadenie vlády č. 354/2006 Z.z.**, ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu,
- **Nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z.z.** o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci,
- **Nariadenie vlády SR č. 356/2006 Z.z.** o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci,
- **Nariadenie vlády SR č. 366/2006 Z.z.** o technických požiadavkách na zníženie emisií znečisťujúcich látok z dieselových motorov motorových vozidiel,
- **Nariadenie vlády SR č. 367/2006 Z.z.** o technických požiadavkách na zníženie emisií zážihových motorov a vznetrových motorov motorových vozidiel,
- **Nariadenie vlády SR č. 368/2006 Z.z.** o technických požiadavkách na zníženie emisií znečisťujúcich látok zo vznetrových motorov a zo zážihových motorov,
- **Nariadenie vlády SR č. 374/2006 Z.z.** o technických požiadavkách na zníženie emisií oxidu uhličitého a spotreby paliva motorových vozidiel,
- **Nariadenie vlády SR č. 387/2006 Z.z.** o požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci,
- **Nariadenie vlády SR č. 391/2006 Z.z.** o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko,
- **Nariadenie vlády SR č. 392/2006 Z.z.** o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov,
- **Nariadenie vlády SR č. 393/2006 Z.z.** o minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí,
- **Nariadenie vlády SR č. 395/2006 Z.z.** o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov,
- **Nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z.z.** o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko,
- **Nariadenie vlády č. 435/2006 Z.z.** o podmienkach poskytovania platieb na agroenvironmentálne opatrenia,
- **Nariadenie vlády č. 438/2006 Z.z.** o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív,

- **Nariadenie vlády č. 439/2006 Z.z.** o krmných surovinách,
- **Nariadenie vlády č. 440/2006 Z.z.** o krmných zmesiach,
- **Nariadenie vlády SR č. 583/2006 Z.z.** o technických požiadavkách na zníženie emisií znečisťujúcich látok zo vznetrových motorov a zo zážihových motorov poháňaných zemným plynom alebo skvapalneným ropným plynom.

Vyhlášky

- **Vyhláška MV SR č. 23/2006 Z.z.**, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 544/2002 Z.z. o Horskej záchranej službe v znení neskorších predpisov,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 46/2006 Z.z.** o špeciálnych materiáloch a zariadeniach, ktoré spadajú pod dozor Úradu jadrového dozoru SR,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 47/2006 Z.z.** o podrobnostiach o maximálnych limitách množstiev jadrových materiálov a rádioaktívnych odpadov, pri ktorých sa nepredpokladá vznik jadrovej škody,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 48/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe ohlasovania prevádzkových udalostí a udalostí pri preprave a podrobnosti zisťovaní ich príčin,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 49/2006 Z.z.** o periodickom hodnotení jadrovej bezpečnosti,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 50/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na jadrovú bezpečnosť jadrových zariadení pri ich umiestňovaní, projektovaní, výstavbe, uvádzaní do prevádzky, prevádzke, vyradovaní a pri uzatvorení úložiska, ako aj kritériá pre kategorizáciu vybraných zariadení do bezpečnostných tried,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 51/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na zabezpečenie fyzickej ochrany,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 52/2006 Z.z.** o odbornej spôsobilosti,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 53/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri nakladaní s jadrovými materiálmi, rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 54/2006 Z.z.** o evidencii a kontrole jadrových materiálov a o oznamovaní vybraných činností,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 55/2006 Z.z.** o podrobnostiach v havarijnom plánovaní pre prípad nehody alebo havárie,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 56/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na dokumentáciu systému kvality držiteľa povolenia, ako aj podrobnosti o požiadavkách na kvalitu jadrových zariadení, podrobnosti o požiadavkách na kvalitu vybraných zariadení a podrobnosti o rozsahu ich schvaľovania,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 57/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách pri preprave rádioaktívnych materiálov,
- **Vyhláška Úradu jadrového dozoru SR č. 58/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu, obsahu a spôsobe vyhotovovania dokumentácie jadrových zariadení potrebnej k jednotlivým rozhodnutiam,
- **Vyhláška MZ SR č. 100/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú požiadavky na prírodnú liečivú vodu a prírodnú minerálnu vodu, podrobnosti o balneologickom posudku, rozdelenie, rozsah sledovania a obsah analýz prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd a ich produktov a požiadavky pre zápis akreditovaného laboratória do zoznamu vedeného Štátnou kúpeľnou komisiou,
- **Vyhláška MŽP SR č. 113/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie,
- **Vyhláška MŽP SR č. 131/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú národné emisné stropy a celkové množstvo kvót znečisťujúcich látok,
- **Vyhláška MŽP SR č. 132/2006 Z.z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 409/2003 Z.z., ktorou sa ustanovujú emisné limity, technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania zdrojov a ich zariadení, v ktorých sa používajú organické rozpúšťadlá,
- **Vyhláška MŽP SR č. 133/2006 Z.z.** o požiadavkách na obmedzovanie emisií prchavých organických zlúčenín unikajúcich pri používaní organických rozpúšťadiel v regulovaných výrobkoch,
- **Vyhláška MV SR č. 162/2006 Z.z.** o vlastnostiach, konkrétnych podmienkach prevádzkovania a o zabezpečení pravidelnej kontroly hasičskej techniky a vecných prostriedkov na ochranu pred požiarmi,
- **Vyhláška MŽP SR č. 185/2006 Z.z.**, ktorou sa vykonáva zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve v znení neskorších predpisov,
- **Vyhláška MŽP SR č. 234/2006 Z.z.**, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Sysľovské polia,
- **Vyhláška MP SR č. 283/2006 Z.z.**, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane genetických zdrojov rastlín pre výživu a poľnohospodárstvo,

- **Vyhláška MP SR č. 397/2006 Z.z.** o lesnej stráži,
- **Vyhláška MP SR č. 441/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o skúške odbornej spôsobilosti na vyhotovenie lesného hospodárskeho plánu a o vydávaní a odňatí osvedčenia o odbornej spôsobilosti technickej spôsobilosti na vyhotovenie lesného hospodárskeho plánu,
- **Vyhláška MP SR č. 451/2006 Z.z.** o odbornom lesnom hospodárovi,
- **Vyhláška MP SR č. 453/2006 Z.z.** o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa,
- **Vyhláška MZ SR č. 480/2006 Z.z.** o požiadavkách na kvalitu, získavanie, prepravu od zdroja na miesto úpravy a plnenia, úpravu, kontrolu kvality, balenie, označovanie a uvádzanie na trh prírodných liečivých vôd,
- **Vyhláška MŽP SR č. 488/2006 Z.z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 53/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu palív a vedenie evidencie o palivách v znení vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 102/2005 Z.z.,
- **Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z.**, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny,
- **Vyhláška MZ SR č. 504/2006 Z.z.** o spôsobe hlásenia, registrácie a evidencie choroby z povolenia a ohrozenia chorobou z povolenia,
- **Vyhláška MV SR č. 523/2006 Z.z.** o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany,
- **Vyhláška MV SR č. 533/2006 Z.z.** o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok,
- **Vyhláška MP SR č. 571/2004 Z.z.** o zdrojoch reprodukčného materiálu lesných drevín, jeho získavani, produkcii a používaní,
- **Vyhláška MŽP SR č. 593/2006 Z.z.**, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Dolné Považie,
- **Vyhláška MVR SR č. 625/2006 Z.z.**, ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z.z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- **Vyhláška MŽP SR č. 684/2006 Z.z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií.

Výnosy MŽP SR

- **Oznámenie MŽP SR č. 103/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 1/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov stavebné stroje na zemné práce,
- **Oznámenie MŽP SR č. 104/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 2/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov oceľové smaltované vane a sprchovacie misy,
- **Oznámenie MŽP SR č. 105/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 3/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov elektrické automatické práčky pre domácnosť,
- **Oznámenie MŽP SR č. 106/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 4/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov lepidlá a tmely,
- **Oznámenie MŽP SR č. 107/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 5/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov kvapalných detergenty,
- **Oznámenie MŽP SR č. 573/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 6/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu textilné výrobky,
- **Oznámenie MŽP SR č. 574/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 7/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov cementy,
- **Oznámenie MŽP SR č. 575/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 8/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov mazacie oleje,
- **Oznámenie MŽP SR č. 576/2006 Z.z.** o vydaní výnosu č. 9/2006, ktorým sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej environmentálnej značky pre skupinu výrobkov vykurovacie kotly na plynné palivá vybavené horákom s ventilátorom a atmosférickým horákom.

Hodnotenie vplyvov na životné prostredie je komplexné zistenie, opísanie a vyhodnotenie predpokladaných vplyvov strategického dokumentu a navrhovanej činnosti na životné prostredie..

§ 3 písm. b/ zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

• POSUDZOVANIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Rok 2006 bol medzníkom v posudzovaní vplyvov na životné prostredie, nakoľko bol prijatý a od 1. februára 2006 nadobudol účinnosť nový zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Za obdobie od 1. januára 2006 do 31. decembra 2006 bolo na MŽP SR ukončené posudzovanie 251 stavieb, zariadení a ostatných činností. Ide o činnosti, ktorých posudzovanie bolo ukončené vydaním rozhodnutia v prípade zisťovacieho konania, alebo vydaním záverečného stanoviska v prípade povinného hodnotenia. Predmetom posudzovania boli aj strategické dokumenty, ktorých bolo od 1. februára 2006 posudzovaných 16.

Tabuľka 256. Výsledky procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v roku 2006 – úroveň MŽP SR

Počet posúdených stavieb a činností na MŽP SR - EIA	251
Počet rozhodnutí vydaných MŽP SR	133
Počet vydaných záverečných stanovísk	118
Počet posudzovaných návrhov strategických dokumentov - SEA	16

Zdroj: MŽP SR

Tabuľka 257. Výsledky procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v roku 2006 – úroveň úrady životného prostredia

Počet rozhodnutí vydaných KÚ ŽP a OÚ ŽP- EIA	245
Počet posudzovaných návrhov strategických dokumentov - SEA	43

Zdroj: MŽP SR

Posudzovanie strategických dokumentov podľa § 4 a § 7 zákona č. 24/2006 a navrhovaných činností podľa § 29 zákona č. 24/2006 (zisťovacie konanie) vykonávajú od 1.2.2006 **aj obvodné a krajské úrady životného prostredia**. Počty posúdených strategických dokumentov a navrhovaných činností sú uvedené v tabuľke.

Vedenie centrálnej evidencie všetkých posúdených strategických dokumentov a navrhovaných činností (v elektronickej podobe) zabezpečuje MŽP SR v spolupráci so SAŽP prostredníctvom informačného systému pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie v SR. Informačný systém pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie v SR je určený pre potreby orgánov štátnej správy, ako aj pre širokú verejnosť. Všetky dostupné informácie sú zverejnené na stránke <http://eia.enviroportal.sk/>.

Kompletné dokumentácie (v listinnom vyhotovení) z procesu posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie vykonané a ukončené MŽP SR od roku 1994 do konca roku 2002 sú archivované v Dokumentačnom centre EIA na SAŽP, od 1.1.2003 do konca roku 2006 na MŽP SR. Informácie z dokumentácií poskytuje na základe žiadosti SAŽP a MŽP SR.

Dokumentácie procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vykonávané krajskými úradmi životného prostredia a obvodnými úradmi životného prostredia sú archivované na príslušných úradoch, ktoré posudzovanie vykonali.

Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania je súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania, na znížovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, na obmedzovanie vzniku odpadu a na zhodnocovanie a zneškodňovanie odpadu s cieľom dosiahnuť vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia.

§ 2 ods.1 zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia

• INTEGROVANÁ PREVENCIA A KONTROLA ZNEČIŠŤOVANIA

Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia (IPKZ) predstavuje nový prístup k ochrane životného prostredia s cieľom zabezpečiť integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania životného prostredia pochádzajúceho z rozhodujúcich zdrojov znečisťovania zavádzajúcim súbor opatrení zameraných na prevenciu znečisťovania, na znížovanie emisií do ovzdušia, vody a pôdy, na obmedzovanie vzniku odpadu a na jeho zhodnocovanie a zneškodňovanie a následné dosiahnutie celkového zlepšenia úrovne ochrany životného prostredia.

Problematika IPKZ bola transponovaná do právneho poriadku SR a implementovaná prostredníctvom zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“), ktorý nadobudol účinnosť 31. júla 2003.

V októbri 2003 nadobudla účinnosť vyhláška MŽP SR č. 391/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o IPKZ, ktorá upravuje spôsob a formu získania osvedčenia o odbornej spôsobilosti na poskytovanie odborného poradenstva v oblasti IPKZ. Vyhláška tiež vymedzuje údaje, ktoré sú prevádzkovatelia prevádzok spadajúcich pod režim IPKZ povinní každoročne k 15. februáru zisťovať a oznamovať.

IPKZ sa vzťahuje na znečisťovanie spôsobované priemyselnými činnosťami uvedenými v prílohe č. 1 zákona o IPKZ (energetika, výroba a spracovanie kovov, spracovanie nerastov, chemický priemysel, nakladanie s odpadmi a ostatné činnosti, ako sú napr. výroba celulózy a papiera atď.)

Správnym orgánom v procese integrovaného povolenia a vydávania integrovaných povolení je SIŽP. Do 31.12.2006 bolo vydaných **276 platných integrovaných povolení z predpokladaného celkového počtu 500 prevádzok**, ktorých prevádzkovatelia, ak plánujú vykonávať činnosť v prevádzke po 30.10.2007 musia mať k uvedenému dátumu vydané platné integrované povolenie.

Na zabezpečenie komplexného zberu údajov a informácií o IPKZ bol zriadený informačný systém integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania (<http://www.enviro.gov.sk>), ktorý obsahuje: Register prevádzkovateľov a IPKZ prevádzok, Register vydaných integrovaných povolení, Integrovaný register informačného systému (IRIS), Register noriem kvality životného prostredia, Register BAT a BREFs, Register oprávnených osôb.

Genetické technológie sú činnosti genetického inžinierstva a modernej biotechnológie, ktorými sa vytvárajú a používajú živé geneticky modifikované organizmy vrátane mikroorganizmov.

Geneticky modifikovaný organizmus je organizmus, ktorého genetický materiál bol zmenený spôsobom, ktorý sa prirodzene pri pohlavnom rozmnožovaní a prirodzenej rekombinácii nevyskytuje.

§ 2 ods.1 a § 4 ods.1 zákona č. 151/2002 Z.z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov.

• GENETICKÉ TECHNOLOGIE A GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANIZMY

Používanie genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov (GMO) upresňuje zákon č. 151/2002 Z.z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení zákona č. 587/2004 Z.z. a zákona č. 77/2005 Z.z. (ďalej len „zákon o GMO“) a vykonávacia vyhláška MŽP SR č. 399/2005 Z.z.. V zmysle zákona o GMO je možné používať genetické technológie a geneticky modifikované organizmy tromi spôsobmi:

1. v uzavretých priestoroch (zariadeniach),
2. zámerným uvoľnením, a to: 2.1. zavádzaním do životného prostredia, 2.2. uvedením na trh.

• Používanie genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v uzavretých priestoroch

Uzavretými priestormi sú laboratória, skleníky, pestovateľské miestnosti a iné uzavreté miestnosti, v ktorých sú GMO umiestnené a v ktorých sa používajú genetické technológie. Spoločným znakom všetkých typov zariadení je, že použitím ochranných opatrení znemožňujú únik GMO a tým zabraňujú kontaktu s obyvateľstvom a životným prostredím. Plánované používanie genetických technológií a GMO v uzavretých priestoroch sa zatrieduje do štyroch rizikových tried (ďalej „RT“), pričom RT 1 predstavuje žiadne alebo len zanedbateľné riziko, RT 2 malé riziko, RT 3 stredne veľké riziko a RT 4 veľké riziko. Na základe prijatých žiadostí a ohlásení MŽP SR v roku 2006 zapísalo do registra zariadení 63 zariadení, vydalo 63 zariadeniam súhlas na ich prvé použitie na genetické technológie, 81 zariadeniam súhlas na začatie činnosti v RT 1 a 2 zariadeniam súhlas na začatie činnosti v RT 2. Žiadosť o vydanie súhlasu na začatie činnosti zatriedenej do RT 3 a 4 MŽP SR doteraz neobdržalo.

Tabuľka 258. Zoznam používateľov uzavretých priestorov s uvedením počtu zaregistrovaných zariadení ku dňu 31. 12. 2006

Žiadateľ	Počet zariadení
Ústav genetiky a biotechnológie rastlín SAV, Akademická 2, Nitra	7
Fermas, Slovenská Lupča 938	13
Slovenská technická univerzita, Radlinského 9, Bratislava	6
Univerzita Komenského, Prírodovedecká fakulta, Mlynská dolina 1, Bratislava	52
Ústav molekulárnej fyziológie a genetiky SAV, Vlárská 5, Bratislava	6
Univerzita veterinárskeho lekárstva, Pracovisko analýzy DNA, Komenského 73, Košice	2
Univerzita veterinárskeho lekárstva, Laboratórium biomedicínskej mikrobiológie a imunológie, Komenského 73, Košice	2
Ústav fyziológie hospodárskych zvierat SAV, Šoltéssova 4-6, Košice	1
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Prírodovedecká fakulta, Ústav biologických a ekologických vied, Mánesova 23, Košice	3
Slovenské centrum poľnohospodárskeho výskumu, Hlohovská 2, Nitra	50
Ústav molekulárnej biológie SAV, Dúbravská cesta 21, Bratislava	58
Virologický ústav SAV, Dúbravská cesta 9, Bratislava	36
Neuroimunologický ústav SAV, Dúbravská cesta 9, Bratislava	12
Ústav biochémie a genetiky živočíchov SAV, Moyzesova 61, Ivanka pri Dunaji	5
Ústav experimentálnej onkológie SAV, Vlárská 7, Bratislava	15
Ústav experimentálnej endokrinológie SAV, Vlárská 3, Bratislava	11
Štátny veterinárny a potravinový ústav, Botanická 16, Bratislava	1
Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky, a.s., Popradská 518, Veľká Lomnica	2
Biotika, a.s., Slovenská Lupča 566	31

Zdroj: MŽP SR

• Zámerné uvoľňovanie

Zámerné uvoľňovanie je cieľené zavádzanie GMO alebo kombinácie GMO bez použitia ochranných opatrení do životného prostredia (pokusy) podľa prílohy B smernice 2001/18/ES Európskeho parlamentu a Rady zo dňa 12.3.2001 alebo ich sprístupňovanie tretím osobám v podobe výrobkov na trh podľa prílohy C tejto smernice. Do konca roku 2006 MŽP SR nevydalo súhlas na zavedenie GMO do životného prostredia a uvedenie na trh.

• Komisia pre biologickú bezpečnosť

Odborným poradným orgánom MŽP SR v oblasti biologickej bezpečnosti je Komisia pre biologickú bezpečnosť. Skladá sa z expertov zo širokého spektra odborníkov z vedeckých a iných odborných kruhov, štátnych úradníkov menovaných za jednotlivé zainteresované rezorty, zástupcov verejnosti z radov používateľov (výrobcov, dovozcov, obchodníkov a pod.) a občanov. V roku 2006 komisia rokovala 7-krát. Vyjadrovala sa k ohláseniam prijatým v EÚ, k návrhom na vydanie súhlasov na prvé použitie zariadení na genetické technológie a k ohláseniam začatia činnosti v zariadeniach.

Environmentálnou značkou je značka, ktorou sa na základe overenia postupom ustanoveným zákonom osvedčuje, že príslušný výrobok spĺňa nadštandardné požiadavky z hľadiska ochrany životného prostredia oproti iným výrobkom z tej istej skupiny výrobkov.

§ 2 ods. 2 zákona č. 469/2002 Z.z. o environmentálnom označovaní výrobkov

• ENVIRONMENTÁLNE HODNOTENIE A OZNAČOVANIE VÝROBKOV

Environmentálne označovanie výrobkov je jedným z dobrovoľných nástrojov starostlivosti o životné prostredie. Podmienky a postup pri udeľovaní a používaní národnej značky „**Environmentálne vhodný výrobok**“ (EV) ako aj environmentálnej značky Európskeho spoločenstva „**Európsky kvet**“ sú upravené **zákonom NR SR č. 469/2002 Z.z. o environmentálnom označovaní výrobkov** v znení zákona č. 587/2004 Z.z. Následne bola prijatá vyhláška MŽP SR č. 258/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o environmentálnom označovaní výrobkov. S cieľom zabezpečiť znižovanie negatívnych vplyvov výrobkov na životné prostredie bol v roku 2004 prijatý Program environmentálneho označovania výrobkov na roky 2004-2008. Program nadväzuje na Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov v SR, schválený uznesením vlády SR č. 97/1996.

Zámerom Programu je zároveň zabezpečiť cestou uplatňovania ďalších výberových environmentálnych kritérií priemet tvorby a ochrany životného prostredia do výrobkovej politiky, integrujúcej sociálne a ekonomické kritériá, technické, technologické a bezpečnostné kritériá, zohľadňujúce princípy trvalej udržateľnosti výrobkov. Program sa orientuje na zavedenie diferenciácie výrobkov z hľadiska existujúceho systému environmentálnych indikátorov ovplyvňujúcich čerpanie obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov, minimalizáciu spotreby energií pri výrobe, prevádzkovaní a spotrebe výrobkov, zabezpečujúcich minimalizáciu negatívnych vplyvov výrobkov na životné prostredie a zdravie obyvateľov počas ich celého životného cyklu a recykláciu ich opätovne využiteľných častí respektíve komponentov.

Pre ďalší rozvoj uplatňovania environmentálne vhodných výrobkov boli prijaté **výnosy MŽP SR**, ktorými sa stanovujú osobitné podmienky pre vybrané výrobkové skupiny.

Tabuľka 259. Prehľad výnosov MŽP SR, ktorou sa ustanovujú osobitné podmienky na udelenie národnej značky

Skupina výrobkov	Číslo výnosu MŽP SR
Nepálené murovacie materiály	1/2004
Drôtovo-kamenné konštrukcie	2/2004
Dosky na báze dreva	1/2005
Náterové látky	2/2005
Prostriedky na zimnú údržbu	3/2005
Stavebné stroje na zemné práce	4/2005
Mleté vápence	1/2006
Oceľové smaltované vane a sprchovacie misy	2/2006
Elektrické automatické práčky pre domácnosť	3/2006
Lepidlá a tmely	4/2006
Kvapalné detergenty	5/2006
Textilné výrobky	6/2006
Cementy	7/2006
Mazacie oleje	8/2006
Vykurovacie kotly na plynne palivá vybavené horákom s ventilátorom a atmosférickým horákom	9/2006

Zdroj: SAŽP

Základným technickým dokumentom Národného programu environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov v SR, prostredníctvom ktorého sa vykonáva overovanie zhody výrobku so základnými a špecifickými environmentálnymi požiadavkami s cieľom získať národnú environmentálnu značku (EVV), sú smernice.

Tabuľka 260 Prehľad platných smerníc NPEHOV

Skupina výrobkov	Číslo smernice NPEHOV	Platnosť smernice NPEHOV
Biodegradovateľné plastové obalové materiály	0013/2003	05/2003 - 05/2006
Pracie prostriedky na textilie	0014/2003	05/2003 - 05/2006
Hygienický tissue papier a výrobky z neho	0022/2003	05/2003 - 05/2006
Adsorbenty	0025/2006	02/2006 - 12/2008
Radiálne plášte pre osobné automobily	0026/2006	02/2006 - 12/2008

Zdroj: SAŽP

Tabuľka 261. Výrobky, ktoré majú právo používať značku „ENVIRONMENTÁLNE VHODNÝ VÝROBOK“

Názov výrobku / Držiteľ značky	Číslo smernice/výnosu	Doba platnosti
Tento Eko hygienické vreckovky vyrobené zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	22/2003	2005 - 2008
Tento de luxe toaletný papier vyrobený zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	22/2003	2005 - 2008
Tento Economy toaletný papier vyrobený zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	0002 22/2003	1998 - 2001 2001 - 2004 2005 - 2008
Tento Standard toaletný papier vyrobený zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	0002 22/2003	1998 - 2001 2001 - 2004 2005 - 2008
Tento Butterfly toaletný papier vyrobený zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	0002 22/2003	1998 - 2001 2001 - 2004 2005 - 2008
Tento Butterfly XXL toaletný papier vyrobený zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	22/2003	2005 - 2008
Tento Maxi toaletný papier vyrobený zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	0002 22/2003	1998 - 2001 2001 - 2004 2005 - 2008
Tento Standard kuchynské utierky vyrobené zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	22/2003	2005 - 2008
Tento Twins kuchynské utierky vyrobené zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	22/2003	2005 - 2008
Tento Promo kuchynské utierky vyrobené zo 100 % recyklovaného papiera Tento, a.s. Žilina	22/2003	2005 - 2008
Ekocell Agro veľmi jemne mletý vápenec na úpravu pôdy Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s.	18/2002 24/2005	2002 - 2005 2005 - 2008
Ekocell Vita 7 veľmi jemne mletý vápenec na stavebné účely Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s.	18/2002 24/2005	2002 - 2005 2005 - 2008

STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Názov výrobku / Držiteľ značky	Číslo smernice/výnosu	Doba platnosti
Ekocell Vita 8 veľmi jemne mletý vápenec na stavebné účely Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s.	18/2002 24/2005	2002 - 2005 2005 - 2008
Ekocell Vita 11 veľmi jemne mletý vápenec na stavebné účely Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s.	18/2002 24/2005	2002 - 2005 2005 - 2008
Ekocell Bio MV veľmi jemne mletý vápenec na odsírenie Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s.	18/2002 24/2005	2002 - 2005 2005 - 2008
Ekocell Bio FK veľmi jemne mletý vápenec na odsírenie Cementáreň Lietavská Lúčka, a.s.	18/2002 24/2005	2002 - 2005 2005 - 2008
Univerzálny adsorpčný materiál E1000 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Univerzálny adsorpčný materiál E348U Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Univerzálny adsorpčný materiál EU500 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Univerzálny adsorpčný materiál E1500 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Univerzálny adsorpčný materiál E1500S Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Univerzálny adsorpčný materiál EM36 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Univerzálny adsorpčný materiál GL150 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E150M Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E150SM Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E100M Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E810 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E810B Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E10P Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E348P Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál E25 Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál Spagetex Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Hydrofóbný adsorpčný materiál SCORBOOM Johan ENVIRO, s.r.o. Bratislava	21/2002	2003 - 2006 2006 - 2009
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny - Mirabell TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 - 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny - Martin TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 - 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny - Domestic TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 - 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny - Domestikan TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 - 2007

Názov výrobku / Držiteľ značky	Číslo smernice/výnosu	Doba platnosti
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Domino TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Domeniko TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Simona TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Lust TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Regina TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Mirabelas TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Miriam TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Jukasan TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Marisa TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Samuel TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny – Lusanta TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Posteľná bielizeň zo 100% bavlny - Rachel TEXICOM, a.s. Ružomberok	20/2002	2004 – 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 125 S ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 160 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 400 S ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 410 S ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 410 SP ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 420 S ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 550 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Univerzálny adsorpčný materiál ETS 601 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 125 B ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 400 B ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 410 B ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 410 BP ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 420 B ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 430 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 431 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007

Názov výrobku / Držiteľ značky	Číslo smernice/výnosu	Doba platnosti
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 432 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 433 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 450 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 600 ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 601 B ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
Hydrofóbný adsorpčný materiál ETS 602 B ENVIRO TRADE Slovakia, s.r.o. Bratislava	21/2002	2004 - 2007
BLOCK-SK drôtovo-kamenná stavebná konštrukcia COMPAG SK s.r.o. Bratislava	2/2004	2005 - 2008
Drevobetónové tvarovka Durisol DM 15/9 nenosná tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DM 22/15 nosná tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSi 30/20 DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSs 30/15n obvodová zateplená tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSs 30/12n obvodová zateplená tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSs 37,5/14n nizkoenergetická hrubostenná tvarovka DURISOL-STAV SPOL. S R.O. BRATISLAVA	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSs 37,5/12n nizkoenergetická hrubostenná tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DMs 15/9 nizko- energetická hrubostenná tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol preklad 30/15 hotový preklad DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol preklad 37,5/14 hotový preklad DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol -roletový preklad DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSi 25/13 k protihluková tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSi 30/13 k protihluková tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSi 25/13 N protihluková tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008

Názov výrobku / Držiteľ značky	Číslo smernice/výnosu	Doba platnosti
Drevobetónová tvarovka Durisol DSi 25/13-Haag protihluková tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol DSi 30/13 N protihluková tvarovka DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
Drevobetónová tvarovka Durisol LSA 950/250/120 protihlukový absorbér DURISOL-STAV spol. s r.o. Bratislava	1/2004	2005 - 2008
SORBEUM L hydrofóbný adsorpčný materiál H2Energy, s.r.o. Bratislava	25/2006	2006 - 2009
SORBEUM M hydrofóbný adsorpčný materiál H2Energy, s.r.o. Bratislava	25/2006	2006 - 2009
SORBEUM H hydrofóbný adsorpčný materiál H2Energy, s.r.o. Bratislava	25/2006	2006 - 2009
Bramac Alpská škridla Protector BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Alpská škridla klasik Protector BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Moravská škridla plus BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Moravská škridla BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Zoborská škridla BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Rímska škridla Protector BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Adria BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac MAX BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Bobrovka BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
Bramac Dvojitá Bobrovka BRAMAC - strešné systémy, spol. s r.o. Ivanka pri Nitre	1/2004	2006 - 2009
185/55 R 15 MP 58 SILIKA osobný radiálny zimný plášť MATADOR, a.s. Púchov	26/2006	2006 - 2009
Grasimat granulovaná ferosilikomangánová troska OFZ, a.s. Istebné	12/2002 3/2005	2003 - 2006 2007 - 2010

Zdroj: SAŽP

Štát podporuje účasť organizácií, predovšetkým malých a stredných podnikov, v **schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit**, najmä v územiach chránených podľa predpisov alebo v oblastiach vyžadujúcich osobitnú ochranu ovzdušia.

§ 6 ods. 1 zákona č. 491/2005 Z.z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov

• ENVIRONMENTÁLNE MANAŽÉRSTVO A AUDIT

Schéma Európskeho spoločenstva pre **environmentálne manažérstvo a audit (EMAS)** je dobrovoľný nástroj EÚ, ktorý potvrdzuje, že organizácie majú zlepšovanie environmentálneho správania sa založené na sústavnosti. Súlad s právnymi predpismi organizácie registrované v EMAS zabezpečujú systémom environmentálneho manažérstva a zverejňovaním správ o environmentálnom správaní sa, ktorých správnosť a platnosť bola potvrdená nezávislým (akreditovaným) environmentálnym overovateľom.

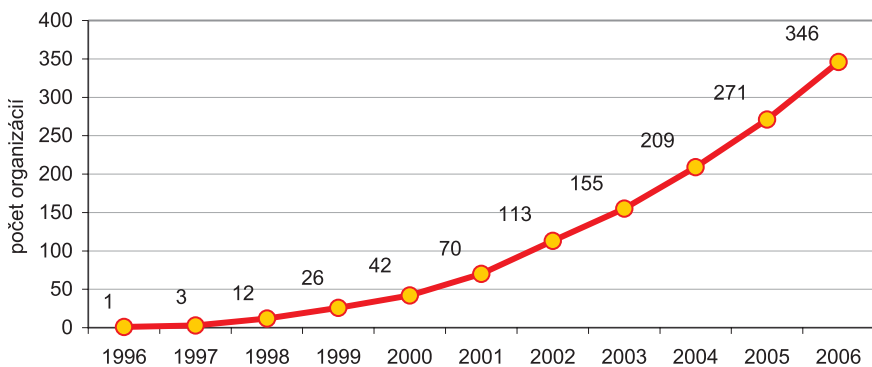
Právna úprava EMAS je zakotvená v nasledujúcich predpisoch:

- nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 761/2001 z 19. marca 2001, ktorým sa umožňuje dobrovoľná účasť organizácií v schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit (EMAS) a v jeho aplikačných aktoch,
- zákon NR SR č. 491/2005 Z.z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- vyhláška MŽP SR č. 606/2005 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR č. 491/2005 o environmentálnom overovaní a registrácii organizácií v schéme Európskeho spoločenstva pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podmienky pre registráciu v EMAS do konca roku 2006 splnili 3 organizácie: • **QUELLE Slovakia, s.r.o., Bratislava**, • **Messer Slovaft, s.r.o., Bratislava**, • **Matador, a.s., Púchov**.

Environmentálny manažérsky systém (EMS) podľa STN EN ISO 14001 na Slovensku k 31.1.2006 bol zavedený v **346 organizáciách**, funkčnosť ktorých bola potvrdená certifikátmi.

Graf 250. Prehľad počtu organizácií so zavedeným EMS v príslušnom roku

Zdroj: SAŽP

Vo väzbe na odvetvovú klasifikáciu ekonomických činností, najväčší podiel organizácií so zavedeným EMS je v oblasti **stavebníctva** – 63. Z hľadiska veľkostných kategórií podnikov, veľké podniky (počet zamestnancov väčší ako 250) predstavujú 31,2 % z celkového počtu organizácií so zavedeným EMS, stredné podniky (počet zamestnancov 50 – 250) 38,7 % a malé podniky (počet zamestnancov menej ako 50) 30,1 %.

Slovenský ústav technickej normalizácie (SUTN); **Technická komisia č. 72 –Environmentálne manažérstvo** v oblasti medzinárodných noriem radu ISO 14 000 – „Environmentálne manažérstvo“ za aktívnej účasti zástupcov rezortu životného prostredia zabezpečuje spoluprácu s medzinárodnými a európskymi normalizačnými organizáciami na riadiacich a normalizačných prácach vo všetkých etapách ich tvorby ako aj samotné prevzatie/udržiavanie v sústave Slovenských technických noriem (STN).

Zoznam platných STN v pôsobnosti TK 72 (stav k roku 2006)

1. STN EN ISO 14001 (83 9001)	Systémy environmentálneho manažérstva.
Požiadavky s pokynmi na použitie (ISO 14001: 2004)
2. STN ISO 14004 (83 9004)	Systémy environmentálneho manažérstva.
Všeobecné pokyny obsahujúce zásady, systémy a podporné techniky (ISO 14004: 2004)
3. STN ISO 14015 (83 9015)	Environmentálne manažérstvo.
Environmentálne posudzovanie miest a organizácií (EASO) (ISO 14015: 2001)
4. STN EN ISO 14020 (83 9020)	Environmentálne značky a vyhlásenia.
Všeobecné zásady (ISO 14020: 2000)
5. STN EN ISO 14021 (83 9021)	Environmentálne značky a vyhlásenia.
Vlastné vyhlásenie tvrdení o environmentálnych vlastnostiach (Environmentálne označovanie typu II) (ISO 14021: 1999)
6. STN EN ISO 14024 (83 9024)	Environmentálne značky a vyhlásenia.
Environmentálne označovanie typu I.
Zásady a postupy (ISO 14024: 1999)
7. STN ISO/TR 14025 (83 9025)	Environmentálne značky a vyhlásenia.
Environmentálne vyhlásenia typu III (ISO/TR 14025: 2000)
8. STN EN ISO 14031 (83 9031)	Environmentálne manažérstvo.
Hodnotenie environmentálneho správania.
Pokyny (ISO 14031: 1999)
9. STN ISO/TR 14032 (83 9032)	Environmentálne manažérstvo.
Príklady hodnotenia environmentálneho správania (EPE) (ISO/TR 14032: 1999)

10. STN EN ISO 14040 (83 9040)	Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Princípy a štruktúra (ISO 14040: 1997)
11. STN EN ISO 14041 (83 9041)	Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Definovanie cieľa a predmetu a inventarizačná analýza (ISO 14041: 1998)
12. STN EN ISO 14042 (83 9042)	Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Posudzovanie vplyvov životného cyklu (ISO 14042: 2000)
13. STN EN ISO 14043 (83 9043)	Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Interpretácia životného cyklu (ISO 14043: 2000)
14. STN ISO/TS 14048 (83 9048)	Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Formát dokumentácie údajov (ISO 14048: 2002)
15. STN ISO/TR 14049 (83 9049)	Environmentálne manažérstvo. Posudzovanie životného cyklu. Príklady používania ISO 14041 pri definovaní cieľa a predmetu a inventarizačnej analýze (ISO/TR 14049: 2000)
16. STN ISO 14050 (83 9050)	Environmentálne manažérstvo. Slovník (ISO 14050: 2002)
17. STN 83 9060	Pokyny na začlenenie environmentálnych aspektov do noriem na výroby (ISO GUIDE 64: 1997)
18. STN ISO/TR 14062 (83 9062)	Environmentálne manažérstvo. Integrovanie environmentálnych aspektov do návrhu a vývoja výrobku (ISO/TR 14062: 2002)
19. STN 83 9066	Environmentálne manažérstvo. Všeobecné požiadavky na orgány vykonávajúce posudzovanie a certifikáciu/registáciu systémov environmentálneho manažérstva (EMS) (ISO/IEC GUIDE 66: 1999)
20. STN EN ISO 19011 (01 0330)	Návod na auditovanie systému manažérstva kvality a/alebo systému environmentálneho manažérstva (ISO 19011: 2002)

Environmentálne ciele určené na dosiahnutie dobrého stavu povrchových vôd a dobrého stavu podzemných vôd sa musia zabezpečiť plnením programu opatrení, ktoré sú ustanovené v pláne manažmentu povodí do 31. decembra 2015.

§ 16 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon)

• EKONOMIKA STAROSTLIVOSŤI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Štátny rozpočet a investičná politika

Finančné prostriedky súvisiace s ochranou a tvorbou životného prostredia boli poskytované zo štátneho rozpočtu SR formou dotácií prostredníctvom rozpočtových kapitol príslušných ministerstiev a prostredníctvom Environmentálneho fondu. V roku 2006 na celkovej sume finančných prostriedkov 3 326 502 tis. Sk sa Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR) podieľalo čiastkou 2 020 949 tis. Sk (60,8 %), z toho prostriedky EÚ predstavovali 1 073 402 tis. Sk, zdroje ŠR na spolufinancovanie 506 922 tis. Sk a ostatné rozpočtové zdroje sa podieľali čiastkou 440 625 tis. Sk. Na zvyšku, t.j. 1 305 553 tis. Sk (39,2 %) sa podieľalo Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (MDPT SR) sumou 538 079 tis. Sk (16,2 %), Ministerstvo hospodárstva SR (MH SR) sumou 444 343 tis. Sk (13,4 %) z toho prostriedky EÚ a spolufinancovanie zo ŠR predstavovalo 218 302 tis. Sk. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (MŠ SR) sa podieľalo sumou 144 870 tis. Sk (4,4 %), Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (MVRR SR) sumou 100 399 tis. Sk (3 %), Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR) sumou 27 546 tis. Sk (0,8 %), Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (MV SR) sumou 22 588 tis. Sk (0,7 %), Ministerstvo financií Slovenskej republiky (MF SR) sumou 18 462 tis. Sk (0,6 %), Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (MS SR) sumou 7 614 tis. Sk (0,2 %) a Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky sumou 1 652 tis. Sk (0,05 %).

Tabuľka 262. Prehľad výšky vynaložených finančných prostriedkov na ochranu a tvorbu ŽP podľa rezortov za rok 2006 (tis. Sk)

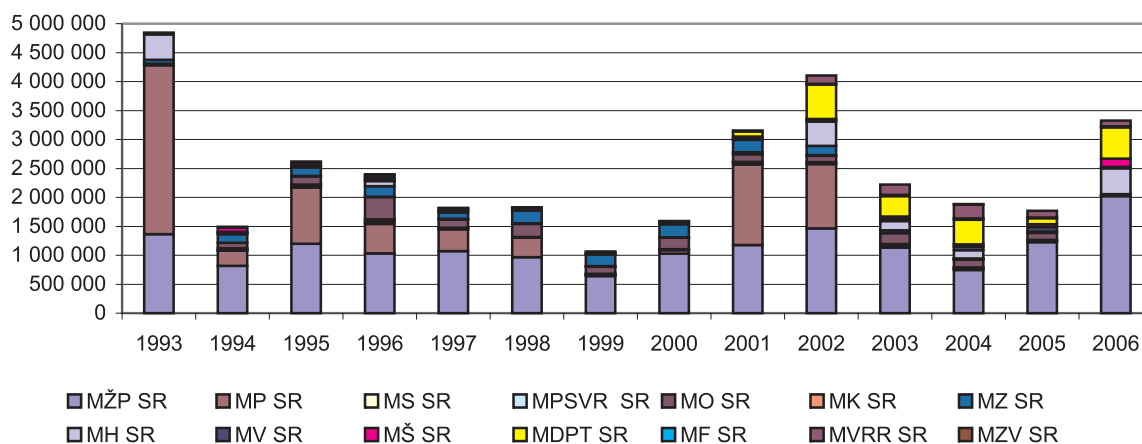
Rezort	ČOV kanalizácie	Ostatné VH akcie	Odpadové hospod.	Ochrana ovzdušia	Iné	Spolu	%
MŽP SR	191 917	729 837	475 536	565 164	58 495	2 020 949	60,8
MP SR	0	0	0	0	0	0	0
MS SR	7 514	0	100	0	0	7 614	0,2
MPSVR SR	0	0	0	0	0	0	0
MO SR	2 146	0	1 1112	6 882	17 405	27 546	0,8
MK SR	160	0	0	0	1 492*	1 652	0,05
MH SR	216 041	0	0	0	228 302	444 343	13,4
MV SR	2 781	0	0	17 592	2 215	22 588	0,7
MŠ SR	6 897	26 927	4 306	88 942	17 798	144 870	4,4
MDPT SR	433 565	66 221	100	0	38 194	538 079	16,2
MF SR	3 834	3 858	6 127	4 597	46	18 462	0,6
MZV SR	0	0	0	0	0	0	0
MVRR SR	65 512	34 886	0	0	0	100 399	3,0
Spolu	930 367	861 729	497 281	683 177	363 947	6 663 003	100,00

*vrátane 700 tis. Sk za zhotovenie prípojky nízkeho napätia

Zdroj: Environmentálny fond, príslušné rezorty

Za obdobie rokov 1993-2006 MŽP SR na environmentálne investície vyčlenilo sumu 15,9 mld. Sk, MP SR sumu 8,1 mld. Sk a MO SR sumu 2,01 mld. Sk. **Celkovo na environmentálne investície** v rokoch 1993-2006 bola vyčlenená suma **34 mld. Sk**.

Graf 251. Prehľad výšky vynaložených finančných prostriedkov na ochranu a tvorbu ŽP podľa rezortov v období rokov 1993-2006 (tis. Sk)

Zdroj: Environmentálny fond, Príslušné rezorty

Environmentálny fond

Environmentálny fond bol zriadený od 1. januára 2005 **zákonom č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov**. V súlade s citovaným zákonom prostriedky Environmentálneho fondu možno poskytnúť a použiť na:

- podporu činností zameraných na dosiahnutie cieľov štátnej environmentálnej politiky na celoštátnej, regionálnej alebo na miestnej úrovni,
- podporu prieskumu, výskumu a vývoja zameraného na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia,
- podporu environmentálnej výchovy, vzdelávania a propagácie,
- podporu riešenia mimoriadne závažnej environmentálnej situácie,
- podporu odstraňovania následkov havárie a mimoriadneho zhoršenia vôd ohrozujúcej alebo poškodzujúcej životné prostredie,
- správu fondu.

Tabuľka 263. Prehľad poskytnutých dotácií z Environmentálneho fondu v roku 2006

Oblasť dotácií	Počet	Sk
Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy	12	12 500 000
Zeme		
Ochrana a racionálne využívanie vôd	444	1 245 524 112
z toho: - ČOV a kanalizácie	296	884 702 000
- vodovody	147	358 322 112
- protipovodňové opatrenia	1	2 500 000
Rozvoj odpadového hospodárstva	86	137 008 000
Ochrana prírody a krajiny	18	24 100 000
Environmentálna výchova vzdelávanie a propagácia	22	31 460 000
Prieskum, výskum a vývoj	1	15 000 000
Havárie	8	4 171 734
Spolu	591	1 469 763 846

Zdroj: Environmentálny fond

Z celkového objemu poskytnutej podpory formou dotácie 1 469 763 846 Sk bolo v oblasti ochrany a racionálneho využívania vôd použitých 84,7 % (z toho 71 % ČOV a kanalizácie, 28,8 % vodovody a 0,2 % protipovodňové opatrenia), v oblasti rozvoja odpadového hospodárstva 9,3 %, v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania 2,1 %, ochrany prírody a krajiny 1,6 %, prieskumu, výskumu a vývoja 1 %, ochrany ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme 0,9 % a v oblasti havárii 0,3 %.

Ekonomické nástroje

• Platby za znečisťovanie a využívanie prírodných zdrojov

V roku 2006 najvyššia suma za znečisťovanie životného prostredia pochádzala z poplatkov za znečisťovanie ovzdušia (1 178,43 mil. Sk).

Tabuľka 264. Príjmy Environmentálneho fondu z vybraných ekonomických nástrojov uplatňovaných v roku 2006 (tis. Sk)

Druh platby	2006
Poplatky za znečistenie ovzdušia	1 178 430
Odplaty za vypúšťanie odpadových vôd	325 224
Poplatky za ukladanie odpadov	360
Penalizácia za nezaplatenie poplatkov za znečisťovanie ovzdušia	1 594
Poplatky EIA	240
Platby za využívanie prírodných zdrojov:	
Poplatky za odber podzemnej vody	347 710
Poplatky za prieskumné územia	9 082
Poplatky za vydobyté nerasty	84 955
Poplatky za ukladanie plynov a kvapalín v prírodných horninových štruktúrach a podzemných priestoroch	27 629

Zdroj: Environmentálny fond

• Pokuty uložené orgánmi štátnej správy starostlivosti o životné prostredie

Za porušenie povinností uložených všeobecne záväznými právnymi predpismi ukladajú orgány štátnej správy starostlivosti o životné prostredie pokuty.

Tabuľka 265. Pokuty uložené orgánmi štátnej správy pre životné prostredie v období rokov 1993-2006 (tis. Sk)

Sektor	1993	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ochrana ovzdušia	9 693	3 771	2 334	1 644	2 220	6 176	1 847	4 328	6 016	3 545
Ochrana vôd	12 635	7 850	6 733	6 038	8 887	5 858	8 030	9 540	10 603	14 832
Odpady	5 894	8 659	7 012	9 213	9 269	3 743	6 129	7 899	6 994	9 635
Ochrana prírody	662	1 893	1 659	1 498	1 581	3 532	1 255	1 421	1 607	2 703
Penále			692	417	4 244	1 357	353	553	192	0
Stavebný zákon				1 091	5 671	7 135	3 716	917	469	245
Obaly							5	2	1	310
Prevenia závažných priemyselných havárií							4	7	31	226
Obchod s ohrozenými druhmi živočíchov a rastlín							43	73	81	160
Verejné vodovody a kanalizácie									1	0
Integrovaná prevencia a kontrola									125	284
GMO									150	50
Geologické práce									5	0
Rybárstvo										3
Spolu	28 884	22 173	18 430	19 901	31 872	27 801	21 382	24 740	26 275	17 161

Zdroj: MŽP SR

V roku 2006 najvyššia suma pokút bola udelená v oblasti ochrany vôd (14,862 mil. Sk) a v oblasti odpadového hospodárstva (9,635 mil. Sk).

Environmentálne príjmy a výdavky

Finančné ukazovatele ochrany životného prostredia sú v SR systematicky sledované Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) v rokoch 1998-2006 jednak ako investície, bežné vnútropodnikové náklady a výnosy za ochranu životného prostredia, jednak ako výdavky jednotlivých rozpočtových kapitol.

Investičné náklady sú finančné prostriedky vynaložené v sledovanom období na vybudovanie, nákup alebo obstaranie investičného majetku, slúžiaceho na ochranu životného prostredia (ŽP) - t. j. na ochranu ovzdušia, vôd, pôdy a ostatných zložiek. Investície môže organizačná jednotka získať z vlastných alebo štátnych zdrojov (účelové dotácie a nízkoúrovňové úvery) ako aj zo zahraničia, prostredníctvom špecializovaných fondov (PHARE, ISPA), poskytnutých úverov, grantov a dotácií z vládnych alebo mimovládnych zdrojov.

Vnútropodnikové náklady sú náklady, ktoré vznikajú jednotlivým subjektom v súvislosti s prevádzkou, údržbou a opravami vlastných zariadení na ochranu ŽP. Rozčleňujú sa na mzdové náklady a ostatné prevádzkové náklady. Súčasťou nákladov organizácie sú aj platby na ochranu ŽP hradené iným subjektom, platby a poplatky štátnym orgánom a organizáciám ako aj súkromným osobám a podnikateľským subjektom.

Mzdové náklady zahŕňajú mzdy, náhrady miezd a príplatky zamestnancov, zabezpečujúcich údržbu, prevádzku a obsluhu zariadení na ochranu ŽP.

Ostatné prevádzkové náklady tvoria všetky ostatné druhy nákladov, spojené s prevádzkou týchto zariadení.

Náklady organizácie hradené iným subjektom zahŕňajú poplatky a platby štátnym orgánom a organizáciám (poplatky za licencie, využívanie pôdneho fondu, ťažbu a dobývanie, platby za znečisťovanie, pokuty a penále).

Platby súkromným osobám a organizáciám predstavujú úhradu nákladov, spojených s využívaním environmentálnych služieb ich špecializovaným poskytovateľom.

Výnosy za ochranu ŽP sú tvorené príjmami, ktoré organizácie získajú za predaj svojich výrobkov a technológií, prístrojov a komponentov na ochranu ŽP iným subjektom. Ide o predaj technológií na ochranu ŽP, ak organizácia takéto vyvinula, alebo odkúpila s právom ďalšieho predaja a za poskytovanie služieb na ochranu ŽP pre iné subjekty, ak takéto v rámci svojej činnosti poskytuje.

Tabuľka 266. Environmentálne príjmy a výdavky podľa súčasného spôsobu štatistického vykazovania za obdobie rokov 1998-2006 (tis. SK)

Oblasť príjmov a výdavkov	1998	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Investície na ochranu ŽP hradené zo štátnych zdrojov	1 221 075	1 195 411	1 070 774	891 491	797 000	1 027 000	1 143 000
Investície na ochranu ŽP hradené zo zahraničných zdrojov	7 008 421	133 748	2 164 044	328 000 ¹⁾	135 000 ¹⁾	802 000 ¹⁾	1 638 000 ¹⁾
Bežné náklady na ochranu ŽP	7 036 448	9 209 273	11 485 181	11 389 498	13 886 000	15 100 000	23 277 000
Vnútropodnikové náklady - mzdové	434 349	612 137	842 778	877 277	912 000	1 068 000	1 111 000
Vnútropodnikové náklady - ostatné	3 188 770	4 892 388	5 579 150	5 290 254	4 849 000	5 373 000	13 460 000
Náklady organizácie na ochranu ŽP hradené iným subjektom Poplatky a platby štátnym orgánom a organizáciám	2 464 240	2 653 205	2 919 064	2 991 248	1 492 000	4 345 000	4 033 000
Platby súkromným osobám a organizáciám	949 089	1 051 543	2 144 189	2 230 719	6 631 000	4 314 000	4 673 000
Výnosy z ochrany ŽP Tržby za predaj výrobkov, prístrojov a komponentov	610 971	659 868	709 743	106 022	111 000	52 000	65 000
Tržby za predaj technológií	509	16 116	1 100	30	0	0	13 000
Tržby za poskytnuté služby	328 985	477 601	1 056 806	1 497 401	4 497 000	5 613 000	4 506 000

¹⁾nezahŕňa náklady obcí

Zdroj: ŠÚ SR

Osvetová činnosť zvyšuje všeobecnú kultúrnu a vzdelanostnú úroveň ľudí tým, že... prehĺbuje vzťah k vlastnému štátu, ... a k starostlivosti o životné prostredie.

§ 2 ods. 2 zákona č. 61/2002 Z.z. o osvetovej činnosti

• VEDA, VÝSKUM A ENVIRONMENTÁLNA OSVETA

Veda a výskum

Priority výskumnej činnosti rezortu životného prostredia boli zamerané v roku 2006 na nasledovné oblasti:

- environmentálne priaznivejšie hospodárenie s odpadmi,
- ochrana prírody a krajiny,
- environmentálny monitorovací, informačný a varovný systém,
- ochrana a racionálne využívanie horninového prostredia,
- trvalo udržateľný priestorový rozvoj a územné plánovanie,
- ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme,
- environmentálna ekonomika a finančné inžinierstvo environmentálnych investícií.

Na plnení úloh vedy a výskumu sa podieľali odborné organizácie v pôsobnosti rezortu. **ŠGÚDŠ** riešil úlohy geologických prác z oblasti základnej a regionálnej geológie, ložiskovej geológie, hydrogeológie, inžinierskej geológie a geológie životného prostredia. Medzi najvýznamnejšie realizačné výstupy patrí zostavenie geologických máp v mierke 1:50 000 **Malých Karpát** (zmapovaných zatiaľ 200 km), **Záhorskej nížiny** (prebieha geologické mapovanie), **západnej časti Nízkych Beskýd** (prebieha geologické mapovanie), **Trenčianskej kotliny** (úloha ukončená), **Bielych Karpát a Myjavskej pahorkatiny** (začali sa mapovacie práce), **Spišsko-gemerského rudohoria** (úloha ukončená). Bola zostavená a vydaná **Prehľadná geologická mapa SR v mierke 1:200 000**, základné hydrogeologické mapy vybraných regiónov a súbor máp geologických faktorov životného prostredia Ipeľského regiónu.

VÚVH riešil v roku 2006 nasledovné vedecko-technické projekty:

- Využitie oxidu chloričitého pri zdravotnom zabezpečení vody a jeho vplyv na materiál potrubia,
- SZIGETKÖZ - Implementácia nových postupov pre trvalo udržateľný manažment vôd a krajiny maďarsko-slovenského územia (Malý žitný ostrov) – Program LIFE,
- Zhotovenie záplavovej štúdie pre terminál Slovnaft a. s. Hronský Beňadik,
- Zemplínska vodná cesta - INTERREG III. A.

VÚVH sa významnou mierou podieľal aj na medzinárodnej spolupráci. Ako zodpovedný riešiteľ riešil medzinárodné vedecko-technické projekty:

- NORMAN - Sieť referenčných laboratórií a partnerských organizácií pre monitoring a biomonitoring polutantov ohrozujúcich životné prostredie,

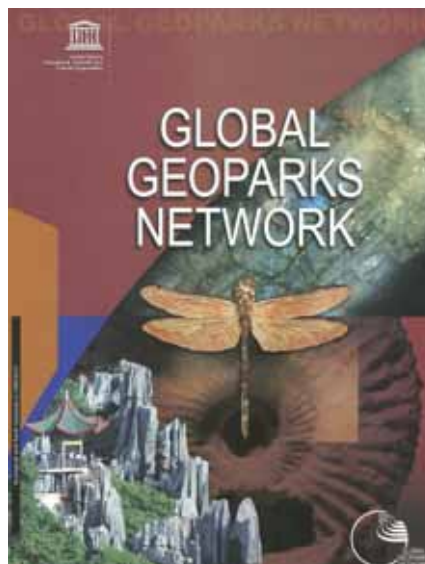
- Vodohospodárska bilancia na hraničnom toku Morava s ohľadom na koncepciu trvalého využitia povodia rieky Morava – III. etapa,
- Päťstranná spolupráca v povodí Tisy v oblasti ochrany pred povodňami,
- Vodohospodárska bilancia na hraničnom toku Ipeľ s ohľadom na koncepciu využitia rieky Ipeľ – V. etapa,
- Bilaterálny projekt Morava – spoločný manažment vodohospodárskych a hydroekologických opatrení (Slovensko – Rakúsko),
- Úvodná štúdia projektu – zlepšenie splavnosti Dunaja (Maďarsko – Slovensko),
- Projekt Balance - Integrovaný manažment vybraného povodia na základe Európskej Rámcovej Smernice o vode (EU – WFD).

Výskumno-vývojová činnosť **SHMÚ** sa v roku 2006 sa sústreďovala na aktivity vyplývajúce z vládneho programu povodňovej ochrany do roku 2010 so zameraním na aktualizáciu predpovedných metodík a predpisov a na prípravu riešenia projektu POVAPSYS, ďalej na aktivity vyplývajúce z medzinárodných záväzkov SR v oblasti monitorovania a hodnotenia kvality ovzdušia a zrážok a v oblasti monitoringu vody a takisto na podporné projekty pre implementáciu právnych predpisov ES v oblasti kvality vody a vo sfére podzemných vôd a pilotné projekty cezhraničných tokov. Ďalšie z úloh boli prepojené s prepracovaním klimatologických a hydrologických charakteristík a návrhových veličín, s Národným klimatickým programom SR, s predpoveďou počasia (hlavne vývoj numerického predpovedného systému ALADIN) a napokon s racionálnym využívaním podzemných vôd (najmä ich oceňovaním a bilancovaním).

V rámci výskumnej úlohy Modelovania kvality ovzdušia v zónach a aglomeráciách bol zdokonalený model CEMOD. Výsledky modelových výpočtov boli podkladom pre vypracovanie programov pre zlepšenie kvality ovzdušia SR. Pokračovalo sa vo vytváraní dátových súborov pre celoplošný model CEMOD na hodnotenie kvality ovzdušia zón a aglomerácií pomocou analýz modelu ALADIN a v adaptačnom procese modelov, adaptácia modelu CALPUFF na podmienky SHMÚ resp. podprogramov (modulov) pre integrovaný systém modelov šírenia znečisťujúcich látok v ovzduší. Model CALPUFF bol aplikovaný pre oblasť Žiar nad Hronom (SLOVALCO) pre PAH (polycyklické aromatické uhľovodíky).

SHMÚ sa podieľal aj na mnohých ďalších projektoch, napr.:

- Implementácia biologickej bezpečnosti v podmienkach SR,
- Lokálny varovný systém Vrbovce,
- TAQI (Transnational Air Quality Improvement)
- NPOA Vojvodina WAPOL-SKVOJ,
- Mikroklima polomov vo Vysokých Tatrách,
- NEU – NitroEurope projekt,
- Družicové aplikácie pre hydrológiu,
- HYDROCARE (Hydrologický cyklus v CADSES regióne),
- MOSES Zlepšenie systému manažmentu povodní,
- FLOODMED,
- REBECCA,
- Zhodnotenie programov monitoringu a hodnotenia pozemných vôd v Kazachstane,
- Optimálna interpolácia meteorologických polí do pravidelnej siete s vysokým rozlíšením,
- Integrated Monitoring, Data Processing and Warning System for Hazard Management.

V ochrane prírody a krajiny v roku 2006 **SSJ** realizovala nasledovné projekty základného a aplikovaného výskumu:

- Inventarizačný výskum jaskýň NPP Brestovská jaskyňa, NPP Snežná diera, NPP Obrovská priepasť a NPP perlová jaskyňa,
- Geomorfologický výskum NPP Demänovské jaskyne,
- Biospeleologický výskum bezstavovcov NPP Demänovské jaskyne, NPP Milada, NPP Zvonivá jama a NPP Stratenská jaskyňa,
- Hydrografické pomery a chemizmus vôd NPP Demänovské jaskyne vo vzťahu k ročným zmenám hydrologických procesov a ochrane podzemných vôd,
- Geofyzikálny prieskum predpokladaných podzemných priestorov medzi jaskynným systémom Milada-Bezodná ľadnica s jaskyňou Vass Imre v Maďarsku. Realizácia stopovacej skúšky prúdenia cezhraničných podzemných vôd,

- Speleoklimatický výskum zaľadených jaskýň pre potreby ich ochrany a prevádzky NPP Dobšinská ľadová jaskyňa, NPP Demänovská ľadová jaskyňa,
- Hydrologický a hydrochemický monitoring Ramsarskej lokality NPP jaskyňa Domica,
- Hydrologický, hydrochemický a speleoklimatický monitoring NPP Gombasecká jaskyňa,
- Monitoring kvality podzemných vôd v jaskynných systémoch ovplyvňovaných negatívnymi poľnohospodárskymi aktivitami v navrhovaných ochranných pásmach jaskýň Ponická jaskyňa –Oravecká vyvieračka, Prepadlé – Vyvieračka Teplica pri Važeckej jaskyni,
- Monitorovanie výskytu netopierov.

Ťažisko odbornej činnosti **ŠOP SR** spočívalo v spracovaní podkladov pre budovanie ekologickej siete NATURA 2000 na Slovensku. Príprava podkladov zahŕňala: mapovanie biotopov (trávne biotopy, rašeliniská, nelesné a lesné biotopy, mokrade), inventarizáciu európsky významných druhov živočíchov a rastlín, analýzu pozemkov pre spracovávaný návrh:

- Chránené vtáčie územia (Special Protection Areas - SPAs)
- Územia európskeho významu (Special Areas of Conservation - SACs).

Ďalšie úlohy boli orientované na výskum a prieskum zastúpenia biotopov v chránených územiach a zhodnotenie ich stavu prostredníctvom inventarizačných výskumov a aplikovaného výskumu alebo ich realizáciou v spolupráci s výskumnou a vedeckou základňou SR. V rámci druhovej ochrany sa vykonával výskum populácií ohrozených a chránených druhov živočíchov a rastlín a celoslovenské výskumy vybraných druhov alebo ich skupín, ako aj výskumy pre potreby spracovania programov záchrany a manažmentové programy starostlivosti o chránené druhy.

Stanovené priority výskumu v rámci ochrany prírody boli v roku 2006 nasledovné:

- **Rastliny:** kriticky ohrozené druhy, vstavačovité, vybrané invázne druhy rastlín, druhy z prílohy I. Bernského dohovoru a chránené v rámci Habitats Directive
- **Živočích:** vybrané druhy z príloh Birds Directive a Habitats Directive, veľké šelmy, kriticky ohrozené druhy
- **Biotopy** európskeho a národného významu
- **Vodopády:** hodnotné, spĺňajúce kritériá na ochranu prírodnej pamiatky
- **Významné a perspektívne stromy**
- Výskum vybraných **ohrozených rašelinísk**
- Výskum **mokradí** najmä ramsarských lokalít medzinárodného významu.

Výskum v **ZOO Bojnice** bol zameraný na etologické pozorovania viacdruhovej skupiny lemurov v podmienkach ZOO Pokračovalo zbieranie údajov a skúseností v metodike chovu plamienok driemavých a norkov európskych. Prebehlo úspešné navrátenie 1 exemplára rysa ostrovida po zrehabilitovaní v ZOO s následným telemetrickým monitoringom.

Koordinácia výskumu a vývoja s cieľom zabezpečiť ďalšie priority v oblasti životného prostredia bola realizovaná formou dohôd o spolupráci so Slovenskou akadémiou vied a Slovenskou technickou univerzitou.

Grantový program „Zelený projekt“

MŽP SR každoročne vyčleňuje zo svojho rozpočtu finančné prostriedky na podporu malých environmentálnych projektov. Grantový program „Zelený projekt“ je jednou z možností konkrétnej finančnej podpory aktivít environmentálnych mimovládnych organizácií, ktorých cieľom je lokálne prispieť k ochrane a tvorbe životného prostredia za participácie cieľových skupín ako adresátov pomoci.

V roku 2006 patrila medzi priority programu najmä ochrana prírody a krajiny. Projekty boli zamerané na realizáciu konkrétnych aktivít ochrany ohrozených oblastí prírody a krajiny alebo programov starostlivosti o životné prostredie. Finančne bolo podporených 12 projektov v celkovej finančnej čiastke 603 000 Sk.

Environmentálna osвета

Aktivity odborných organizácií rezortu v environmentálnej osvete mali v roku 2006 celoslovenské, regionálne i lokálne zameranie. Obsahovo pokrývali problematiku celoživotného vzdelávania v oblasti životného prostredia, cieľovo sa zameriavali na neformálnu výchovu pre rôzne stupne školského systému, osvetu verejnosti a na odborné vzdelávanie špecialistov pre životné prostredie.

• **Prezentácie a výstavy**

K najvýznamnejším aktivitám v roku 2006 patrili:

• **Enviro Nitra 20.4. – 23.4. 2006**

Spoločensko-vedná výstava so zameraním na výchovu mládeže k ochrane prírody. Na tomto podujatí boli premietané mnohé videofilmy z videotéky SAŽP a MŽP SR.

• **For Arch – For Region - R.I.S. Banská Bystrica 2.5 - 5.5. 2006**

9. medzinárodný stavebný veľtrh **FOR ARCH SLOVAKIA**, 5. výstava regionálneho rozvoja FOR REGION, 2. výstava recyklácie a zhodnocovania R.I.S, 2. prehliadka úžitkových vozidiel, 1. výstava obnoviteľných zdrojov a úspor energií O.Z.E. Sprievodná konferencia bola zameraná na recykláciu a zhodnocovanie odpadov.

• **Ekotechnika - Hydrotec Bratislava 16.5. – 19.5. 2006**

Medzinárodná výstava s odborným sprievodným programom. V rámci sprievodného programu sa pod záštitou VÚVH uskutočnila odborná konferencia s medzinárodnou účasťou „Hydrochémia 2006P“.

• **AQUA Trenčín 13.6. – 16.6. 2006**

Medzinárodná výstava vodného hospodárstva, hydroenergetiky, ochrany životného prostredia, komunálnej techniky a rozvoja miest a obcí. Súčasťou sprievodného programu bola vedecko-odborná konferencia pod záštitou ministra životného prostredia „Zásobovanie pitnou vodou v havarijných krízových situáciách „.

• **Kamenár Trenčín 16.11. – 18. 11. 2006**

Medzinárodná výstava geológie a kameňopriemyslu spojená s premietaním filmov a odbornou konferenciou Cechu kamenárov.

Okrem stálych expozícií SMOPaJ, SSJv Liptovskom Mikuláši a Slovenského banského múzea (SBM) v Banskej Štiavnici boli v priebehu roku 2006 realizované v rámci rezortu **nasledovné expozície a výstavy:**

- **My sa nevieme sťažovať nahlas** - VIII. ročník medzinárodnej súťažnej prehliadky detskej a študentskej tvorby s ekologickou tematikou v priestoroch Galérie Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici v termíne od 4.4.- 31.5.2006. Cieľom podujatia bola podpora výtvarnej tvorivosti so špecifickým zameraním na ochranu životného prostredia pohľadom najohrozenejšej- mladej generácie.
- **Mini ZOO 6** – výstava SMOPaJ a ŠOP SR v termíne 26.4.- 28.5. 2006 v priestoroch SBM predstavila živé zvieratá, zbierky vzácných motýľov, exotické šváby, pavúky, hady, škrečky, chameleóna. Cieľom výstavy bolo oboznámiť návštevníkov s niektorými exotickými druhmi článkonožcov, plazov, cicavcov a umožniť im poznať ich život.
- **Krása lastúr** – výstava SMOPAJ v termíne od 4.7. do 31.8. 2006 priblížila návštevníkom rozdelenie kmeňa mäkkýšov, ich anatómiu, ekológiu, ekonomický význam a ochranu.
- **Alma Mater Banská Štiavnica** – Európsky význam Baníckej a lesníckej akadémie – 7.9. 2006 – 19.8.2007 – medzinárodná výstava predstavila návštevníkom dejiny a mnohé doteraz neprezentované originálne zbierky z Baníckej a lesníckej akadémie.
- **VIII. trienále drobnej plastiky a kresby – človek v prírode, príroda v človeku** – výstava v termíne 23.6. – 20.8. 2006 predstavila kultúrnej verejnosti vrcholky súčasného slovenského umenia v tvorivej konfrontácii s dielami tvorcov európskeho umenia.
- **Fragmenty z prírody IV.** - výstava bola zameraná na jaskyniarstvo a neživú prírodu a bola venovaná predovšetkým nevidiacim a slabozrakým občanom. Všetky exponáty na tejto výstave bolo možné chytiť a ohmatať. Výstava prezentovala aj speleologickú výstroj, jaskynnú výzdobu a zaujímavé ukážky minerálov, všetky popisy boli doplnené braillovým písmom. Uskutočnila sa v termíne 25.7. – 30.9. 2006 v SMOPaJ.
- **Jozef Viktorián Pituk – 100. výročie narodenia** – 14.9. – 30.10.2006 – výstava predstavila neznáme diela z pozostalosti banskoštiavnického rodáka, významného maliara a grafika.
- **Kaleidoskop - Vedecká hračka 3** – výstava v termíne 3.1. – 29.1. 2006 v SMOPaJ bola organizovaná v spolupráci s občianskym združením Vedecká hračka. Návštevníkom ponúkla viac ako 100 hlavolamov, hier a hračiek, ktoré pochádzali z 19 krajín, najmä však zo Slovenska.
- **Najkrajšie kalendáre Slovenska** – výstava v termíne od 2.11. – 22.11. 2006 v SMOPaJ.
- **Príroda našimi očami IV.** – celoslovenská prezentácia kresieb detí s mentálnym postihnutím, sprístupnená v termíne od 6.12. 2006 – 5.1. 2007 v SMOPaJ.
- **Stretnutie s medveďom** – v rámci výstavy dňa 18. 1. 2006 Robin Rigg, ktorý sa venuje výskumu a záchrane ohrozených druhov živočíchov v neziskovej mimovládnej organizácii *The Slovak Wildlife Society* púťavou prednáškou, spojenou s premietaním filmu priblížil podrobnosti zo života medveda hnedého. Zároveň poskytol verejnosti informácie o tom, ako sa správať v situácii pri stretnutí s touto veľkou šelmou, žijúcou aj na Slovensku.

- **Chránené vtáčie územia II. – nížiny** - na sprievodnom ekopodujatí 12. januára 2006 k rovnomennej výstave o chránených vtáčích územiach nížin Slovenska zamestnanci SMOPaJ informovali účastníkov podujatia o súvislej európskej sústave chránených území NATURA 2000 v SR, o jej cieľoch a vzniku a v rámci nej o chránených vtáčích územiach SR – ich sústave, biotopoch a vtáčích druhoch, ktoré sú predmetom ochrany. Dôraz bol kladený na chránené vtáčie územia v nížinách Slovenska.
- **Vtáky Podunajska** – sprievodné podujatie sa uskutočnilo dňa 3. 3. 2006 a bolo zamerané na pestrosť vzácných druhov avifauny Dunaja.
- **Od Dunaja k Tatrám** - výstava venovaná Národnému parku Donau Auen, jeho prírodným hodnotám, faune a flóre, krajinnému rázu, dejinám, okoliu a kultúrnym pamiatkam, ako aj s činnosťou človeka a zásadami ochrany prírody, ľudskými zásahmi do krajiny.
- **Poznaj a chráň – NATURA 2000** – sprievodné podujatie výstavy oboznámilo účastníkov s právnymi predpismi pre schvaľovanie a vyhlasovanie území NATURA 2000 a bolo spojené s premietaním zaujímavých záberov z jednotlivých území.
- **Lavíny – v horách musíme žiť aj s nimi** – výstava bola zameraná na problematiku lavín vo svete a na Slovensku; vznik lavín, účinky lavín a záchranu v lavinách. Počas sprievodného podujatia 19.12.2006 predstavil náčelník Strediska lavinovej prevencie svoje pracovisko.

V priestoroch átria MŽP SR a v rezortných organizáciách sa uskutočnili aj mnohé ďalšie výstavy:

- **História Vysokých Tatier fotoobjektívom**
- **Rok v živote kamzíka vrchovského tatranského**
- **Neželaní votrelci – invázne botanické druhy okolo nás**
- **Drevená hračka**
- **Jozef Ľudovít Holuby**
- **Rastlinné spoločenstvá a dravce Slovenska**
- **Kalamita v Tatrách**
- **Fauna očami grafika**
- **Padol kameň do vody – napísal Václav Svoboda**
- **Dunaj a my**
- **80. výročie objavenia jaskyne Domica**
- **Speleofotografia**
- **Vianoce v Starom zámku**
- **Nevyhadzujte veci, ktoré môžete použiť.**

V priebehu roka zabezpečovalo MŽP SR mnohé putovné výstavy v iných organizáciách. Poskytnuté výstavy tradične obohacujú podujatia s prírodovednou tematikou rôzneho druhu. Veľká skupina výstav putuje aj do slovenských a zahraničných múzeí a do škôl.

Jeleň kráľ lesov (Múzeum bábkarských kultúr a hračiek Modrý Kameň)

Noční lovci (SNM – Múzeum Andreja Kmeťa Martin, ŠOP SR, CHKO – Cerová vrchovina)

Skrytá krása kvetov, semien a plodov (Liptovské múzeum Ružomberok, SAV- Botanický ústav Bratislava, UMB M. Bela Banská Bystrica)

Geneticky modifikované organizmy (Zemplínske múzeum Michalovce, Trábečské múzeum Topoľčany)

Život zo skúmavky (Zemplínske múzeum Michalovce)

Ohrozený život – zo života bunky (Stredoslovenské múzeum Banská Bystrica)

Plánky (Liptovské múzeum Ružomberok)

Kráša z ríše rastlín (ŠOP SR, CHKO – Cerová vrchovina, Liptovské múzeum Čierny orol – Liptovský Mikuláš)

Zaujímavosti zo sveta blanokřídlcov – včely, osy, mravce a iné (ŠOP SR, NP Poloniny, Academia Istropolitana NOVA Svätý Jur)

Jed v prírode (Kysucké múzeum + Kaštieľ Radoľa Čadca, Zemplínske múzeum Michalovce, Liptovské múzeum Ružomberok, ŠOP SR, NAPANT Liptovský Hrádok)

Chránená príroda Slovenska (Liptovské múzeum Čierny orol – Liptovský Mikuláš, Novohradské múzeum Lučenec, ŠOP SR,

NAPANT Liptovský Hrádok, Múzeum špeciálneho školstva Levoča)

Motýlia krása (ŠOP SR, Správa NP – Veľká Fatra, ŠOP SR, CHKO Vihorlat Michalovce, Liptovské múzeum Ružomberok)

Tajomstvá našich chrobákov (Kysucké múzeum Čadca)

Podzemie očami meračov v minulosti (Slovenské technické múzeum Košice)

Jaskyne drakov (Múzeum Spiša Spišská Nová Ves, Zemplínske múzeum Michalovce)

Národné parky Slovenska (Slovenská agentúra životného prostredia Košice, Mestský úrad Myjava, Mestské kultúrne stredisko Nové Zámky)

Zo súkromia našich operencov (ŠOP SR, Regionálna správa ochrany prírody a krajiny Prešov)

Naše medonosné rastliny (ŠOP SR, CHKO Vihorlat Michalovce, Liptovské múzeum Čierny orol – Liptovský Mikuláš)

Od Ánd po stredoamerické vulkány (Liptovské múzeum Čierny orol Liptovský Mikuláš)

Krása lastúr a ulít (Slovenské banské múzeum Banská Štiavnica)

Čarovná moc rastlín (ŠOP SR, NAPANT Banská Bystrica, SPU- Botanická záhrada Nitra, Liptovské múzeum Čierny orol Liptovský Mikuláš, Vlastivedné múzeum Považská Bystrica, KÚ životného prostredia, Považská Bystrica)

História jaskýň na starých pohľadniciach (Liptovské múzeum Ružomberok, Liptovské múzeum Čierny orol – Liptovský Mikuláš)

Huby tajomné aj užitočné (Liptovské múzeum Ružomberok)

Chránené vtáčie územia I. (Okresná organizácia slovenského poľovníckeho zväzu Levice, ŠOPSR, CHKO Cerová vrchovina, Rimavská Soboňa, Vlastivedné múzeum Považská Bystrica)

Chránené vtáčie územia II. (Okresná organizácia slovenského poľovníckeho zväzu Levice, ŠOP SR, CHKO Cerová vrchovina)

J. L. Holuby (1836 – 1923) (SAV- Botanický ústav Bratislava)

Drogy (Liptovské múzeum Ružomberok, Liptovské múzeum Čierny orol Liptovský Mikuláš)

Čo je to bioindikácia? (ŠOP SR, NAPANT Liptovský Hrádok, ŠOP SR, NP Slovenský kras)

• Konferencie, semináre, prednášky a školenia

V roku 2006 zabezpečovalo MŽP SR v spolupráci s odbornými organizáciami rezortu viaceré podujatia pre odbornú aj širokú laickú verejnosť:

- **Recyklácia odpadov** - celoštátna konferencia (13.-14.3.2006, Bratislava),
- **11. odborný seminár pre pracovníkov prístupných jaskýň** - (7.-9.3. 2006 Liptovský Ján),
- **Svetový deň vody – Voda a kultúra** – XI. ročník medzinárodnej konferencie, (22.3.2005 Banská Štiavnica),
- **II. medzinárodný workshop o ľadových jaskyniach** – (8.-12.5. 2006 Demänovská dolina),
- **Hydrochémia 2006 - Nové analytické metódy v chémii vody**- konferencia s medzinárodnou účasťou (16.5.2006, Bratislava).
- **4. ročník medzinárodnej konferencie prírodovedných pracovníkov** –(23.-25.5.2006, Závažná Poruba),
- **Z histórie baníctva vo Vyhniciach** – seminár, dokumentujúci históriu obce, problematiku baníctva vo Vyhniciach, geológiu, ťažiarstvo (15.-16.6.2006 Vyhne),
- **Smerom k integrovanému manažmentu povodia** - medzinárodná konferencia, spojená so vznikom poradenského centra o vode EÚ, 55. výročie vzniku VÚVH (29.5.-2.6.2006, Častá Papiernička),
- **Environmentálna politika a rozvoj priemyslu Slovenskej republiky** – stretnutie ministra životného prostredia s podnikateľskou a priemyselnou sférou (29.5. 2006, Častá Papiernička),
- **Ochrana prírodných hodnôt v prihraničnom slovensko-poľskom regióne Západných Beskýd a budovanie siete NATURA 2000**, medzinárodná konferencia, (7.-9. 6.2006),
- **Zásobovanie pitnou vodou v havarijných a krízových situáciách** - konferencia s medzinárodnou účasťou (13.-16.6.2006 Trenčín),
- **Enviro-i-forum** –konferencia pre odbornú verejnosť, najmä pre zástupcov verejnej správy, samosprávy, vedeckých inštitúcií, univerzít, súkromných spoločností - tvorcov a správcov informačných systémov o životnom prostredí a ich koncových užívateľov (15.-17.10. 2006 Zvolen),
- **Výskum, využívanie a ochrana jaskýň** - 6. vedecká konferencia (27.–29.9. 2006 v Demänovskej doline),

- **Súčasný trendy a problémy vo výskume nerastných surovín** – medzinárodná konferencia, november 2006, Bratislava,
- **Program environmentálnej výchovy a vzdelávania** - zvyšovanie environmentálneho povedomia, zvyšovanie vedomostí žiakov, študentov, pedagógov a verejnosti v oblasti environmentu, skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu v oblasti environmentu, vydanie metodických príručiek a pomôcok pre environmentálne vzdelávanie, vypracovanie metodického materiálu ďalšieho budovania a rozvoja SEV, vypracovanie spoločného katalógu programov SEV, implementácia medzinárodného programu (Šiška, Deti prírode, Zelený balíček),
- **Odborné vzdelávanie štátnych zamestnancov a zamestnancov štátnej správy starostlivosti o životné prostredie** - organizačné a tematické zabezpečenie školení zamestnancov v štátnej službe v odbore životné prostredie.

• Festivaly, súťaže a projekty pre verejnosť

ENVIROFILM 2006 - XII. medzinárodný festival filmov, TV programov a videoprogramov s tematikou tvorby a ochrany životného prostredia. Festival sa uskutočnil v termíne 2.-6. 5. 2006 v Banskej Bystrici, vo Zvolene a v Banskej Štiavnici. Do hlavnej filmovej súťaže bolo prihlásených 109 filmov z 27 krajín celého sveta. Podujatia sa zúčastnilo viac ako 10 000 návštevníkov z celého Slovenska i zo zahraničia. Okrem súťažnej prehliadky filmov, organizátori pripravili množstvo sprievodných podujatí vo všetkých troch usporiadateľských mestách:

Konferencie:

- Krajina – človek – kultúra (X. ročník),
- Najlepšie dostupné techniky zhodnocovania odpadov - nástroj plnenia cieľov POH na roky 2006 – 2010.

Semináre:

- Výchova pre trvalo udržateľný rozvoj na školách a možnosti financovania environmentálnych projektov,
- Ochrana prírody na Slovensku a Európsky program NATURA 2000,
- Filmár a príroda – vášeň, trpezlivosť a zákony“ (seminár pre televíznych tvorcov).

Výstavy:

- **Zelený svet** – téma: Všetkým deťom na Zemi – odkaz prírody. Výtvarné práce, animované filmy a fotografie zaslalo viac ako 3 tisíc detí zo Slovenska, Lotyšska, Poľska, Srbska a Čiernej Hory, Rumunska a Číny. Po druhýkrát bola udelená aj Cena Environmentálnej nadácie Ch. B. Parksovej,
- Zamyslenie sa nad našim svetom (fotografie študenta FEE J. Pažitného),
- Orol – bez koruny a preda kráľom,
- Vtáčie územia Slovenska,
- My sa nevieme sťažovať nahlas,
- Jarné návraty (fotografie študenta FEE J. Žiaka),
- Mini ZOO v múzeu VI.

Prednášky:

- Prírodné hodnoty Štiavnických vrchov,
- História baníctva v regióne Banskej Štiavnice,
- Chránené územia v sústave NATURA 2000,
- CHKO Štiavnické vrchy,
- Geopark Banská Štiavnica,
- Po stopách F. Coburga ako panovníka a prírodovedca.

Súťaže:

- Vzácnosti slovenskej prírody – NATURA 2000,
- Spoznaj a chráň.

Kópie súťažných filmov vo videotéke SAŽP so slovenským dabingom slúžia k podpore environmentálnej výchovy pre všetkých záujemcov. Festival patrí tradične k podujatiam Envirojari, ktorú pravidelne organizuje MŽP SR.

- **Medzinárodný deň Dunaja – DANUBE DAY 2006** - dňa 29. júna 2006 sa v Bratislave uskutočnil tretí ročník Medzinárodného dňa Dunaja - Danube Day pod názvom: „DUNAJ – PRIESTOR PRE ŽIVOT“. Medzinárodný festival zjednotil obyvateľov dunajského povodia a zdôraznil potrebu ochrany tohto cenného prírodného zdroja. Hlavným organizátorom podujatia bolo MŽP SR. Na podujatí sa podieľali aj

Bratislavský samosprávny kraj, Hlavné mesto SR, MČ Bratislava – Petržalka; MČ Bratislava – Staré Mesto; Múzeum maďarskej kultúry a Podunajská Komárno, odborné rezortné organizácie, mimovládne organizácie Dunajské Environmentálne fórum, Global water partnership CEE a Global water partnership Slovensko. Podujatie bolo bohaté na množstvo aktivít pre deti, mládež a širokú verejnosť.

- **Hypericum – pohybovo vedomostná súťaž pre mládež** – cieľom projektu bolo prehĺbiť záujem žiakov II. stupňa základných škôl o rodný kraj. Celoslovenské kolo súťaže sa uskutočnilo na SEV Drieňok na Teplom vrchu 20.06. 2006 za účasti 8 trojčlenných družstiev,
- **Letná škola ochrany životného prostredia** – cieľom projektu bolo zorganizovanie týždňových študijných pobytov pre študentov univerzít na SEV Dropie,
- **Zelená škola** – cieľom projektu je realizácia medzinárodného programu Eco Schools, jeho implementácia do výchovných zariadení na Slovensku, zapojenie týchto zariadení do praktickej environmentálnej výchovy a ochrany životného prostredia,
- **Živá príroda** – pokračovanie výchovno-vzdelávacieho projektu, ktorého úlohou je osvojenie si zásad tvorby projektov z hľadiska ochrany a tvorby životného prostredia ako aj ich praktická realizácia v prospech zlepšenia životného prostredia,
- **Ekopak** – cieľom projektu je zvýšiť environmentálne povedomie a celkovú informovanosť najmä mladej generácie o problematike separovaného zberu odpadu,
- **Environmentálna výchova pre postihnutú mládež** – cieľom projektu bolo zlepšiť prístup mladých postihnutých ľudí k efektívnemu vzdelávaniu k trvalej udržateľnosti, vyvinúť nové vyučovacie a študijné prístupy vzdelávania, vybudovať kapacity v SEV pre prácu s hendikepovanými ľuďmi, zvýšiť povedomie mladých ľudí o potenciáli postihnutých ľudí ako aktívnych občanov, zlepšiť integráciu postihnutej mládeže,
- **Podpora výchovy pre TUR vo Vojvodine** – cieľom projektu je tréning pre pedagógov z Vojvodiny v Ekocentre Drieňok Teplý Vrch a vo Vojvodine a vydanie environmentálnej metodologickej príručky,
- **Projekt Škola v múzeu (SBM)** – akcie zamerané na spoluprácu so školami pri zvyšovaní environmentálnej výchovy žiakov a študentov na pôde SBM v Banskej Štiavnici. V rámci projektu boli realizované programy Hráme sa na remeselníkov, Čo nám tu zanechalo baníctvo, Kreslíme Kammerhof, Ryžovanie zlata,
- **Projekt Živá galéria (SBM)** - spolupráca so školami pri zvyšovaní environmentálneho povedomia žiakov a študentov. Projekt bol zameraný na utváranie pozitívneho vzťahu k životnému prostrediu a kultúrnemu dedičstvu. Prednášky, besedy, kvízy, premietanie filmov.
- **Dobudovanie informačného centra vo vstupnom areáli jaskyne Domica – II. etapa** (inštalácia náučných panelov, vitrín a audiovizuálnych zariadení v interiéri vstupného areálu, úprava vonkajšieho priestoru pri pamätnom kameni národného parku s nástupom na náučný chodník,
- **Banskoštiavnický Geopark** - prezentácia geologickej stavby, montanistiky, ekológie a ich vplyv na životné prostredie v ÚCT Banská Štiavnica a Štiavnické Bane. Ukončenie posterovej sústavy a spracovanie sprievodcu v ÚCT Štiavnické Bane, kompletizácia objektov a zostava chodníkov v ÚCT Banská Štiavnica,
- **Deň otvorených dverí** pri príležitosti Svetového dňa meteorológie a Svetového dňa vody (SHMÚ)
- **Tvorivá anketa Počuj hlas Zeme** – ZOO Bojnice.

• Publikačná činnosť

Už tradične patria medzi najvýznamnejšie periodiká vydávané v rámci rezortu životného prostredia Vestník MŽP SR, časopisy Enviromagazín, Aragonit, Mineralia Slovaca, Slovak Geological Magazin, Chránené územia Slovenska, Ochrana prírody Slovenska, Vodohospodársky spravodajca, publikácia Správa o stave životného prostredia, Voda v Slovenskej republike, zborníky Slovenský kras, Naturae Tutela, bulletin Sinter, ZOO noviny.

Okrem toho sa v zmysle edičného plánu vydávali ročenky, zborníky referátov z rôznych podujatí, edukačné pracovné listy, kľúče na určovanie rastlinných a živočíšnych druhov, propagačné a populárno-náučné brožúry, plagáty, skladačky, jaskynné poriadky, mapy.

Sprístupňovanie environmentálnych informácií

V zmysle plnenia ustanovení zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám o zmene a doplnení niektorých zákonov MŽP SR zabezpečuje prostredníctvom Kancelárie pre verejnosť kontakt so širokou laickou, ale aj odbornou verejnosťou. Činnosť kancelárie spočíva nielen v informovaní verejnosti o problematike životného prostredia, ale aj v úzkej spolupráci s odbornou priemyselnou sférou, školstvom a ústavmi SAV.

V roku 2006 bolo v centrálnej evidencii žiadostí zaevidovaných 5 144 žiadostí. Najviac zaevidovaných žiadostí podávaných verejnosťou bolo prostredníctvom "Zelenej linky". Priamo počas telefonického rozhovoru bolo zaevidovaných 3 910 žiadostí, poštou bolo doručených a následne zaevidovaných 55 žiadostí, faxom 3 žiadostí, elektronickou poštou 1 052 žiadostí. Priamo v kancelárii pre verejnosť bolo vybavených 124 osobných žiadostí.